

Bernardas
BRAZDŽIONIS
1907-2002

**SUGRIŽIMO Į LIETUVĄ
TRIUMFAS – 1989**

ONOS PAJEDAITĖS NUOTRAUKOS
Poezijos posmai – B. Brazdžionio
VILNIUS, 2005

*Žmogaus širdie, ant amžinojo kelio,
Kiek daug, kiek daug tu garbini stabų!
Drebi pabūgusi trapaus rudens lapelio,
O nebijai nei vėtrų, nei žaibų.*

*Į vėtrą puoli, kaip balta plaštakė,
Pats žaibus sukeli, pats jų tvane plakies,
Kol nesudegs gyvenimas, kaip vaško žvakė,
Kol amžių ryto saulė patekės.*

PRAEINA METAI

*Baltas baltas, kaip vyšnios viršūnė,
Žydro veido, kaip žydras dangus,
Kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė
Per pasaulį keliauja žmogus.*

*Eina jis pro karališkus sostus,
Pro muziejus monarchų senų,
Nuo karūnos jų dulkes nušluosto,
Nuo stabų užmirštų akmenų.*

*Miršta tautos, vergai, viešpatijos,
Imperatoriai miršta seni,
Miršta žiedas balčiausios lelijos,
Tik tu vienas per amžius eini.*

PER PASAULĮ KELIAUJA ŽMOGUS

B. BRAZDŽIONIS LIETUVOJE 1989 POEZIJOS PAVASARIO
METU. SUSITIKIMAS TIES KAUNO RIBA

*Po metų kūdikio švelnių,
Po pabučiavimo vilnių
Ramus ateina subrendimas,
Ir tu, poete, vėl imies
Skambios vidudienio giesmės
Ir sielą sotini vėl rimais.*

VIDUDIENIO LYRA

KAUNE, TIES LAISVĖS PAMINKLU

*Tu nebekeiki praeities,
Tu vėl kaip pranašas jauties,
Skaitai žvaigždžių slaptinę raštą,
Ir vėl krūtinė tau rami,
Ir vėl kaip milžinas imi
Sau ant pečių likimo naštą.*

VIDUDIENIO LYRA

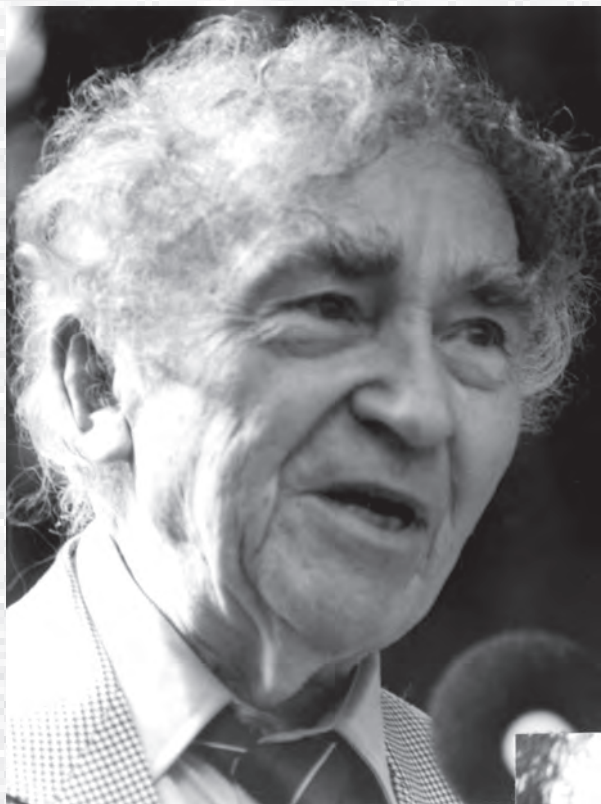
- Praėjo pasaka... - tari skausme suklypęs...
- Praėjo auksas, vynas, meilė žemės dukterų...

---

*Ir iškeli rankas krantan anapus upės,
Ir vieną maldą betaria sustingę lūpos:
- Ave Crux!..*

AVE CRUX 1943

MAIRONIO MUZIEJAUS SODELYJE

*Pro Tavo pirštus, Viešpatie, kaip smiltys srūva laikas,
Pro Tavo pirštus, Viešpatie, jis bėga kaip vanduo,
Ir aš renku jo trupinius, kaip renka žiedus vaikas,
Ir upių aš einu ieškot, kol neužtvins vanduo...*

---

*Nes Tu esi mirties tvane viršūnė Ararato
Ir amžina gelmė esi, o mano Dieve, Tu.*

SMILTYS IR METAI

KAUNE, MAIRONIO MUZ. SODELYJE B.BRAZDŽIONIS IR POEZIJOS PAVASARIO
DALYVIAI: A.PUIŠYTĖ, L.NOREIKA, V.JASUKAITYTĖ, L.NARBUTAS, P.PALILIONIS

*Laisvės pasaka - liepų alėja,
Uostas, tiltas, Maironio namai,
Pilies mūrai, tiek amžių tylėję,
Turgaus aikštės, klegėję linksmai -*

*Atminimuose likę man šviečiat
Sutemoj ir aušros spinduliuos,
Lyg varpų milžinų balsas kviečiat:
- Atgalios, atgalios, atgalios!..*

ATMINIMŲ MIESTAS 1945

SU MAIRONIO MUZIEJAUS DARBUOTOJAIS

*Kartais valandos bėga, lyg upės,
Ir iš džiaugsmo netilpsta krantuos,
Kartais ieškai, kaip vėgas, suklupęs,
Nors vienos, nors vienos valandos, -*

*Nors vienos, kaip pavasario saulė,
Nors vienos, kaip daina mylimos,
Nors vienos, kad užmirštum pasaulį,
Nors vienos, nors vienos, nors vienos...*

VALANDOS 1944

KAUNE SU POETE A. PUIŠYTE IR AKTORE
R. STALIŪNAITE

*Iš tėvynės o kur man keliauti,
Kur gyvenimo ieškot, kokioj šaly,
Kur man rast dangaus gražesnį skliautą,
Pabarėliai kur tokie žali?..*

BĖGIMAS IŠ TĖVYNĖS

B.BRAZDŽIONIŲ PAGERBIMAS PALEMONE POEZIJOS PAVASARIO METU

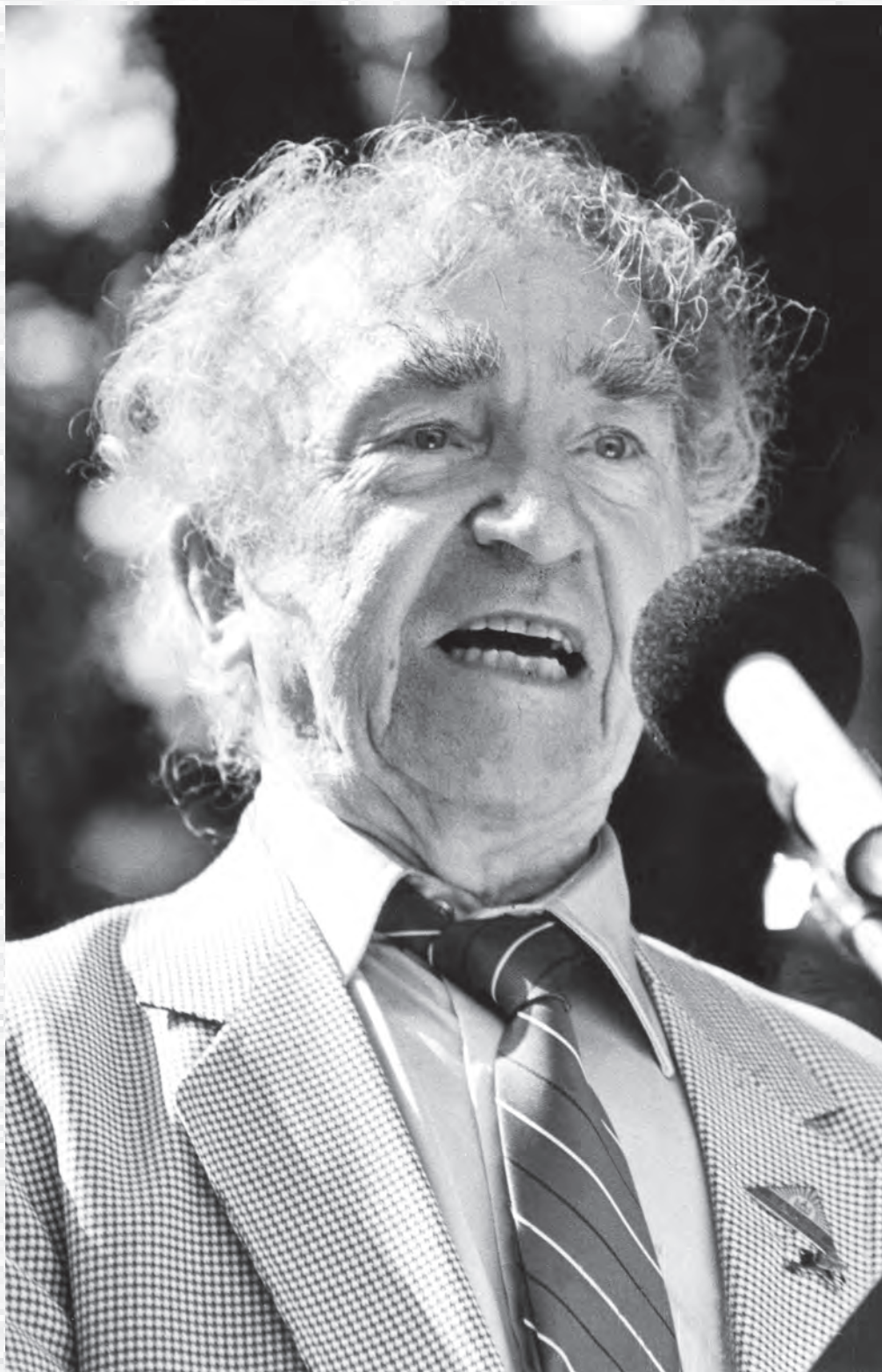

*Aš matau Tavo šviečiantį veidą
Tyliame liūdesy -
Kas paseks man be žodžio, be aido,
Kas esi, kas esi?*

*Ir kasnakt kas naktis rudeninė
Bus kaip saulė šviesi...
Iš kur mes, iš kur aš, kas Tėvoynė,
Kas esi, kas esi?*

REGĖJIMAS

AŽUOLO VAINIKAS POETUI
B. BRAZDŽIONIUI

*Šaukiu aš tautą, GPU užguitą
Ir blaškoma, it rudenio lapus:
Į naują vieškelį, į naują buitį,
Kur niekad šiaurūs vėjai neužpūs.*

*Šaukiu lietuvi burtis prie lietuviu
Ir gyvą širdį prie gyvos širdies,
Kad tamsiame vidurnakty nežuovę,
Pakiltų rytmečiui gyventi ir žydėti!*

*Iš sutemų, iš prieblandų išeikit,
Uždekit naują ugnį širdyse,
Vergams palikit vargo naktį klaikią! -
Šaukiu aš, jūsų protėvių dvasia.*

ŠAUKIU AŠ TAUTA

*Begalinis Viešpaties pasaulis:
Žemė, žvaigždės ir dausų keliai.
Šiapus saulės ir anapus saulės
Šviečia vien tik Jojo spinduliai.*

*Begalinė upė Dievo laiko:
Be pradžios, be galo, be krantų.
Jo ranka jos amžių srovę laiko,
Ir jo rankoj esam - aš ir tu.*
VIEŠPATIES PASAULIS

B.BRAZDŽIONIS SU ŽMONA, RAŠYTOJU K.SAJA IR LOS ANGELES KVARTETO NARIAIS VILNIUJE

*Užlieja potvyniai žemes,
Vidur dienos užtemsta saulė, -
O Viešpatie, kur eisim mes,
Kas be Tavęs mus ves pasauly?..*

*Tu savo meile apšlakstyk,
Kaip naktį, sažinę mus juoda, -
Kaip lašas kelsis ji skaisti
Ir nebijos šalnu, nei gruodo.*
ASPERGES ME

SU LAIMONU NOREIKA

*Iš gilumos šaukiuos Taveš, o Viešpatie,
Iš gilumos susopusios širdies,
Einu Taveš, Paguodos Žodžio ieškoti,
Einu Taveš, vidurnakčio Žvaigždės.*

*Kaip kalnuose upelį, Viešpatie,
gražink belaisvius mūsų!
Kaip tyruos karavaną, Viešpatie,
gražink belaisvius mūsų!
Kaip savo gūžton paukštę, Viešpatie,
gražink belaisvius mūsų!
Ir kaip nulaužtą šaką, Viešpatie,
gražink belaisvius mūsų!*

*Pavargo mūsų kojos, pavargo mūsų širdys
Be Nemuno pakrančių, be tėviškės kelių,
Kaip paukščius be pastogės Tu glauski juos ir šildyk
Ir širdžiai negailėki ramybės spindulių.*

*Juodam varge paskendus ir mūsų žemė rauda,
Ir mūsų brolių dienos, ir mūsų tėvų kapai -
Už Tavo vardą tremia, už Tavo maldą šaudo,
Nutilo jau vargonai, nebeskamba varpai...*

BE MOTINOS TĖVYNĖS

B. BRAZDŽIONIS ŠV. JONŲ BAŽNYČIOJE TARP POETŲ J. JUŠKAIČIO IR S. GEDOS

*Tu eini per žemę. Vienas. Ir ne vienas.
Skamba gilios daubos, uolos ir granitas.
Kas ten atsiliepia? - Tavo dingę dienos,
Tavo žygių žingsniai, tavo laimės rytas.*

KELEIVIS

SU DAINININKU D. SADAUSKU. AUTOGRAFAS

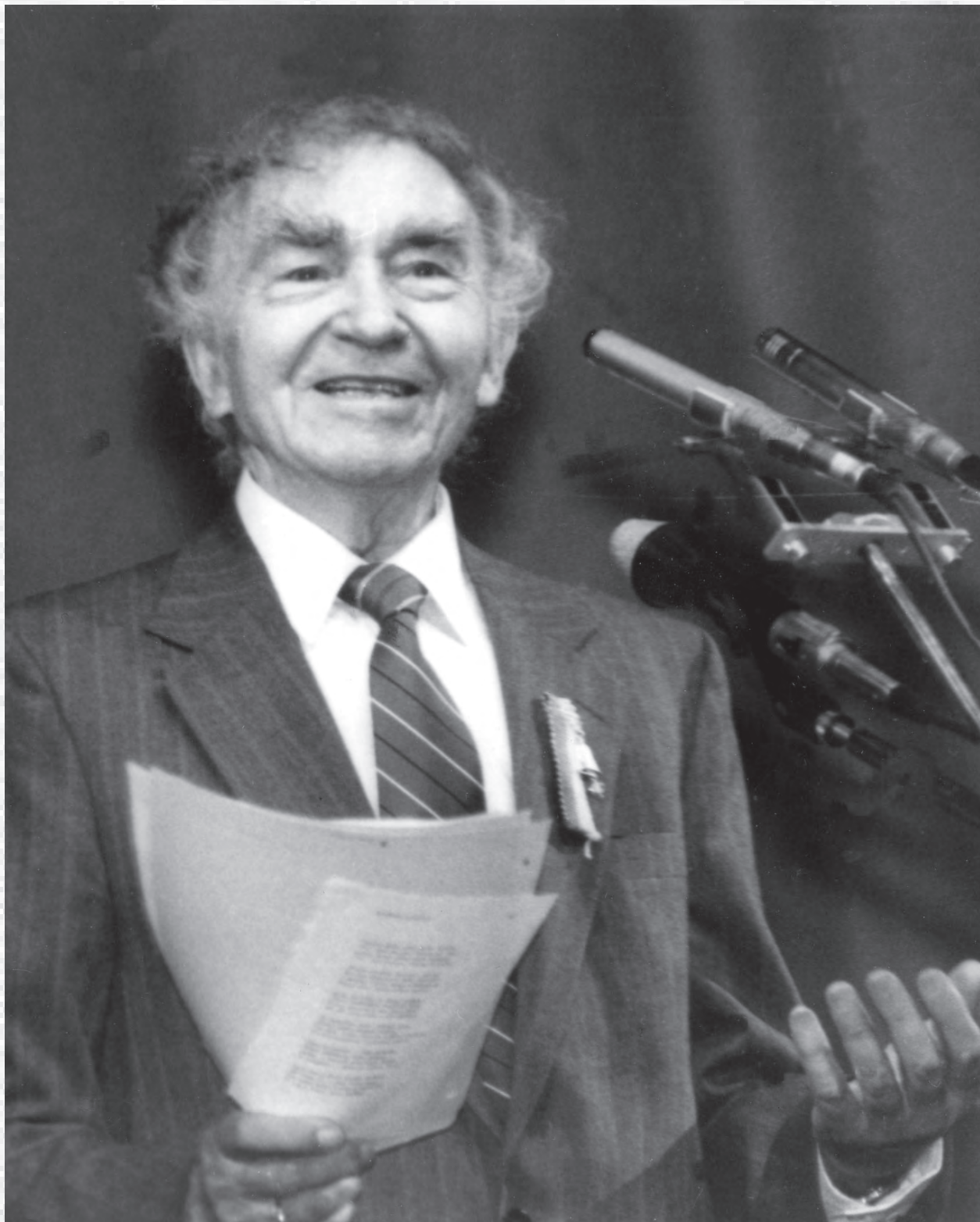

*Iš Tavo rankų, Dieve, gaunu savo rytą,
Iš Tavo rankos ir šviesi darbų diena,
Iš Tavo rankos man ir laimė mano krito,
Ir praeitis, ir dabartis, ir rytdiena.*

IŠ TAVO RANKOS

SVEČIUOSE PAS V.SIRIJOS GIRA. SU RAŠYTOJ AIS: ALG.BALTAKIU, R.KAŠAUSKU IR
V.SIRIJOS GIRA SU ŽMONA

*Iš gilumos šaukiuos Tave, o Viešpatie,
Iš gilumos susoposios širdies,
Einu Tave, Paguodos Žodžio ieškoti,
Einu Tave, Vidurnakčio Žvaigždės!..
Bedaliai stovime,
Išgirk vaitojimą,
Klausyk raudojimo
Vaikų tavų -
Tave tikėjome,
Tavų sudėjome
Tavimp tekėjimą
Dienų savų...*

DE PROFUNDIS

*Tik po audros vėl šviečia saulė,
Tik po audros graži ateis
Diena į sutremptą pasaulį
Po rūškano dangaus skliautais.*

---
*Tik po audros laisva krūtinė
Laisvai kaip paukštis sualsuos,
Tik po audros ir tu, tėvyne,
Išėisi kurt dienos šviesios.*

TIK PO AUDROS

B. BRAZDŽIONIO POEZIJOS VAKARAS OPEROS IR
BALETO TEATRE: SU VERONIKA POVILIONIENE IR A.
ZALATORIUMI

V. KOCHANSKYTĖ, R. ABUKEVIČIUS, V. KUBILIUS

*Praplauks pro saulę debesys
Ir saulės nematys -
Kaip debesys, kaip debesys
Ir mūsų ateitis...*

UGNIAVIETĖ UŽGESO

LIETINGAS B.BRAZDŽIONIO POEZIJOS VAKARAS KALŅŲ
PARKE

*Rūpintojėli, kas tave prie kelio,
Skausme kas vienišą, kas užmirštą lankys,
Kas Motiną Mariją žydinčių berželių
Per Sekmines vainikais apkaišys?..*

*O, Dieve, niekas, jei ir jūs išeisit
Tais pat keliais, kur tėvas knygnešys,
Kur mes anąmet, skurdžiai ir beteisiai...
O, Dieve, niekas, jei ir jūs visi...*

*Kas tėviškės atkels vartus, kai grįšim,
Kas žiburį uždegs, kas alkanus pavalgydins?..
Kas kas pavasarį po baltą vyšnią
Mūs, ištremtųjų, atminimui pasodins?..*

TREMTINIO MALDA

*Dar niekad taip nesimeldė vargonai,
Ir niekad neplaukė tokia skliautų giesmė...
O Viešpatie, o Viešpatie, kaip milijonai,
Nevertas prieš Tave aš pult esmi.*

*Esmi kaip freska pas duris, sena ir nusitrynus,
Tarp tų veidų, tarp tų maldų, tarp tų širdžių,
O pas Tave, o pas Tave vis eina minių minios,
Ir žingsniuos jų ne mirtį, ne! - gyvenimą girdžiu.*

FUGA FLORENCIJOS SAN CROCE

B.BRAZDŽIONIS VILNIAUS ARKIKATEDROJE. KOMU-
NIJA IŠ KARDINOLO V. SLADKEVIČIAUS RANKŲ

*Atleisk man, Viešpatie, ir neskaityk, kiek metų,
Ir neskaityk, kiek pražudžiau dienų,
Priglausk sugrįžusį iš tolstančių verpetų
Ir šaukiantį ant atgailos pilkųjų pelenų,
Ir tikinti, kad Tavo saulė niekad nesileis, -
Atleisk man, Viešpatie, atleisk!*

ATLEISK MAN, VIEŠPATIE

SVEIKINIMAI. GĖLĖS IR POEZIJA ARKIKATEDROJE

*O Kristau, pasaulio valdove,
Ir žemės, ir aukšto dangaus,
Tau amžiais ir meilę ir šlovę
Varpai širdyse mūsų gaus.*

*Kaip pavasario žydinčioj šventėj
Žydi Kristaus šviesi vėliava.
Su Tavim eina tautos gyventi,
Su Tavim eis visa Lietuva.*

O KRISTAU...

*Kažkur saulė, kažkur ūkas, kažkur žalios girios gaudžia,
Kažkur žydinčios pakrantės, kažkur žemė kruvina -
Ypatingai, ypatingai, ypač mano širdį spaudžia
Atminimuose paklydus tėviškės laukų daina...*

*Ir einu tolyn, kaip vaikas, mielą motiną praradęs,
Be takelio ir be kelio kryžkelėm didžiom einu,
Kaip gimtų namų pakluonėje audros išrautas medis,
Niekur niekur neprigijęs, gyvenu negyvenu.*

*Ypatingai, ypatingai, ypač vienu vieno trokštu -
Kad, pavargus, nepriglaustų mūsų svetimi kapai,
Kad išvysčiau saulę tekant ant baltų Pažaislio bokštų
Ir kaip gaudžia aleliują Kauno Katedros varpai.*

YPATINGAI

*O nelaimingoji tėvyne,
Užmiršk, kuo vakar gyvenai,
Ir tuos, kurie tave pamynė
Vergijoj raudančią liūdnai...*

---
*Dar rymo kryžkelėse kryžiai,
Dar koplytėlės pakeliuos...
Tad eik, šalie, kur pasiryžai -
Ieškot ir rast laisvų dalios!*

GYVAJAI LIETUVAI

*Aš žinau, yra Tiesa pasauly
Ir keliauja ji vieniui vienai.
Pro melus, pro kerštą, pro apgaule
Eina ji, tik vieną žodį nešdama.
Vieną žodį - Meilę - nešdama.*

AŠ ŽINAU

SUTINKA PASVALIEČIAI

*Garbė Tau, Viešpatie, už amžinąjį taką
Nuo žemės dulkių lig dangaus žvaigždžių.
Garbė už saulę, kur kas rytą teka,
Ir už didybę mūsų mažų širdžių.*

---

*Garbė Tau, Viešpatie, už vardą, kur nešioju,
Ir už sodybas mūsų tėvų tėvų,
Už žemę, kur mana tauta sustojo,
Už sielą, gyvą tik alsavimu Tavu.*

GARBĖS HIMNAS

SUSITIKIMO METU GIMTINĖJE: ŽMONA ALDONA, DUKRAITĖ DALYTĖ IR
DUKRA SAULĖ

Ieškojau tėviškės tamsioj naktj, kaip kapas:

- Kur tu, tėvyne, kur tu, Lietuva?

Ar plaka dar skausme širdis sukepus,

Ar tu gyva ar negyva?

Iškėliau, šaukdamas, rankas į dangų juodą:

- Kur tu, tėvyne, kur tu, Lietuva?

Ir kai parpuoliau, bėgdamas per gruodą,

Atsakė man: - Aš čia - gyva!

- Aš čia - gyva, - po kojų tarė žemė,

- Aš čia - gyva, - sūnau, ar nematai?

- Aš čia - gyva, - palinkę ir sutemę

Atsiliepė dangaus skliautai.

AŠ ČIA - GYVA

*Buvo naktys sidabrinės,
Buvo šviesūs vakarai,
"O neguodžia nieks krūtinės..."
Sau išeidamas tarei...*

*O kas guos tave kelionėj,
Kas tau tėviškę atstos?
Svetimi laukai ir žmonės
Svetimų dienų kraštuos.*

KLAJŪNUI

B. BRAZDŽIONIO SUTIKIMAS GIMTINĖJE,
STEBEIKĖLIUOSE, PASVALIO RAJ.

*Ateis pavasaris, žydės žilvičiai ir klevai -
 tavęs nebus.
 Ateis duktė, ateis sūnus, ateis kiti, kur tu buvai -
 tavęs nebus.
 Per žydrą dangų saulė kops ir mėnuo patekės -
 tavęs nebus.
 Kaip vandens, kaip vandens žmonių daug nutekės
 -
 tavęs nebus.*

RUBAJATAI

SU VAIKUČIAIS PRIE PRADINĖS MOKYKLOS DURŲ
 ŽADEIKIUOSE

*Jei gyvenimas sapnas... ir vėlei
Reiks pabust ir gyvent ne sapne,
Jeį mūs dienos tik blankūs šešėliai, -
Kas tai nakčiai užmigdė mane?..*

*Kas užmigdė mane šiam pasauly,
Kad klajočiau kaip vaikas žieduos,
Kad taip puldamas eičiau į saulę,
O pasiekt... niekados... niekados...*

JEI GYVENIMAS SAPNAS

GIMTINĖS LIEPŲ ALĖJOJE - SU SESERIM, ŽMONA IR DUKTERĖČIA

*Man visi čia sakė, kad esu tik svečias:
Ir lelijos žiedas, ir laukų gėlė...
Balti žemės sodai, žemės pievos plačios -
Tik siaura, kaip lieptas, mūsų pakelė.*

PAKELĖ

*Pro lapus prabėgo šaltas vėjas,
Pro viršūnę, kur šešėlių meta...
Kas prabėgs greičiau neg šaltas vėjas?
Mūsų metai, mūsų metai.*

*Vysta liepos, vysta rožės žiedas,
Juos visus pagaus mirties verpetai.
Kas nuovys greičiau neg visos gėlės?
Mūsų metai, mūsų metai.*

MŪŠŲ METAI

POETUI - ŠYPSENOS, GĖLĖS IR MEDAUS KUBILAS... SU LAIMONU NOREIKA

*Kapas. Kryžius. Anno Domini...
Ir baltų beržų malda.
O pakvies, pakvies namo mane
Vienąkart sesuo juoda.*

*- Na, eime. Duok ranką. Vakaras.
Pasakyk sudie.*

- Sudie...

*.....
Baigęs blėst, žėrės ugniakuras.
Švystels krintanti žvaigždė...*

ANNO DOMINI